

Međunarodni skup Special Collections in the Context of Cultural Heritage Protection and Cultural Development Fostering / Posebne zbirke u kontekstu zaštite kulturne baštine i kao podsticaj kulturnog razvoja, Narodna biblioteka Srbije.

Beograd, Srbija, 2. – 4. listopada 2017.

Povodom 70. obljetnice osnivanja svojeg Odjela posebnih fondova, Narodna biblioteka Srbije organizirala je međunarodnu znanstvenu konferenciju *Posebne zbirke u kontekstu zaštite kulturne baštine i kao podsticaj kulturnog razvoja*, koja je od 2. do 4. listopada 2017. okupila 190 međunarodnih znanstvenika i stručnjaka iz različitih područja kulture baštine.

Cilj konferencije bio je promicanje posebnih zbirki, tj. specijalnih zbirki pojedinih vrsta gradiva, te razmatranje aktualnih trendova u vezi s upravljanjem takvim vrstama zapisa, s naglaskom na načine i mogućnosti njihova unapređivanja. Program konferencije obuhvatio je 111 izlaganja i 195 stručnjaka iz 17 zemalja (Belgija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Češka, Grčka, Hrvatska, Italija, Latvija, Litva, Makedonija, Njemačka, Portugal, Rusija, SAD, Slovenija, Srbija i Ujedinjeno Kraljevstvo), koji su se bavili pitanjima posebnih zbirki iz različitih aspekata baštinskih i znanstvenih ustanova, od njihove obrade i predstavljanja do istraživačkih projekata i studija.

Stručni program konferencije započeo je pozvanim predavanjima. Anne J. Gilliland s Kalifornijskog sveučilišta u Los Angelesu održala je predavanje *What is "Special" about Special Collections in the Twenty-first Century?* („Što je 'posebno' u vezi s posebnim zbirkama u 21. stoljeću?“). Vlatka Lemić iz Hrvatskog državnog arhiva predavala je na temu *Archives and Cooperation in Digital Age: Building Common Cultural Landscape* („Arhivi i suradnja u digitalnom dobu: izgradnja zajedničkog kulturnog krajolika“). Kristian Jensen iz Britanske nacionalne knjižnice održao je izlaganje *Collaborating and Engaging: Working with Cultural Heritage from a British Library Perspective* („Suradnja i povezivanje: Rad s kulturnom baštinom iz perspektive Britanske nacionalne knjižnice“). Howard Besser sa Sveučilišta u New Yorku izlagao je pod naslovom *The Challenges of Future Special Collections: Handling Diverse Media Types Coming from Dispersed Locations* („Izazovi budućnosti posebnih zbirki: Rukovanje različitim tipovima medija koji dolaze iz rasutih lokacija“). Bernhard Fetz iz Austrijske nacionalne knjižnice održao je predavanje *The Multiple Lives of Library Objects: On the Interdependencies between Cultural Heritage, Scientific Research and Popular Presentation* („Višestruki život knjižničnih objekata. O međuzavisnosti kulturne baštine, znanstvenog istraživanja i popularne prezentacije“). Pozvana predavanja problematizirala su i ponudila odgovore na aktualna pitanja upravljanja posebnim zbirkama sukladno stručnim i tehnološkim zahtjevima suvremenog doba.

Tijekom tri dana konferencije na više lokacija paralelno su se održavali različiti tematski blokovi: 1. *Potential of Special Collections*; 2. *Special Collections as Heritage and Their Protection*; 3. *Special Collections as Inspiration*; 4. *What are Special Collections Comprised of*; 5. *Old Maps – New Values*; 6. *Music and Sound*; 7. *More than Thousand Words – Image Collections*; 8. *Special Collections – Connecting Museum and Libraries*; 9. *Special Collections – Presentation*; 10. *Technology in the Service of Heritage Protection – Conservation*; 11. *Technology in the Service of Heritage Protection – Digitisation*; 12. *Old and Rare Book*; 13. *Collections of Old and Rare Manuscript and Early Printed Books*; 14. *Archives and Archival Materials*; 15. *Bequests and Memorial Libraries Collection – General Questions*; 16. *Bequests and Memorial Libraries Collection – Case Studies*. Tako je konferencijom obuhvaćen širok raspon tema: tipovi i mogućnosti posebnih zbirki, njihovo definiranje pravna zaštita, pitanja njihove obrade i zaštite, sličnosti i posebnosti posebnih zbirki u različitim baštinskim ustanovama, suvremene tehnologije, digitalizacija, arhivi i arhivsko gradivo, stare karte, muzikalije te posebne zbirke kao inspiracije za kreiranje novih sadržaja. U okviru konferencije održana je i panel rasprava o mrežnom arhiviranju.

Raznolikost ustanova čiji su predstavnici sudjelovali u programu konferencije doprinijela je sagledavanju zajedničkih tema iz različitih aspekata, što je sudionicima konferencije omogućilo uvid u širi kontekst pitanja koja se u stručnoj javnosti vežu uz posebne zbirke. Ta raznolikost istaknula je i nekoliko pojmova koji su se tijekom konferencije izdvojili kao ključne riječi – suradnja, povezivanje, udruživanje – bilo da je riječ o dijeljenju iskustava, zajedničkom rješavanju problema, uvijek aktualnoj „borbi“ za bolji tretman i pristup suvremenim tehnologijama ili usvajanju novih vještina.

Uz radni dio konferencije, organizatori su sudionicima ponudili i stručni obilazak Narodne biblioteke Srbije uz predstavljanje njezine povijesti i rada te povijesnu šetnju Beogradom.

Tijekom 2018. godine Narodna biblioteka Srbije planira objavu zbornika radova s konferencije, a program i dodatni sadržaji dostupni su na URL: <https://conference2017nls.wordpress.com/>.

Vlatka Lemić